

Skriv lättöversättligt

Text bör vara lättläst, om så många som möjligt ska kunna ta del av den information som ska förmedlas. Man behöver tänka igenom i förväg vilken typ av text man ska skriva, vad det är man vill förmedla och strukturera sina tankar, så att det man vill informera om blir lätt att förstå på originalspråket. Denna princip underlättar även när texten senare ska översättas.

Tänk på följande:

- **Vem skriver du för?** Vad skriver du om? Vad ska du ta med, vad kan utelämnas?
- **Ordförråd:** Vanliga ord är enklare att förstå och översätta. Långa ord kan vara besvärligare att läsa. Men för vissa läsare kan ovanliga begrepp vara enkla att förstå. En fotbollsfantast förstår exempelvis ord som offside och straffspark.
- **Terminologi:** Termer som är svåra, men viktiga och allmänt använda kan vara bra att ha med också i lättläst text. Men termerna måste förstås förklaras.
- **Ordförklaringar:** Förklara alltid svåra ord direkt i texten om du behöver ha med dem!
- **Satskonstruktioner:** Undvik långa och komplicerade meningar. För att texten ska flyta är det bra att blanda korta och lite längre meningar. Det är viktigt att se till att texten är logiskt uppbyggd och att meningarna hänger ihop tankemässigt.
- **Skriv konkret:** Skriv buss och tåg och istället för kollektivtrafik.
- **Undvik negationer:** Skriv ”den är dyr” istället för ”den är inte billig”.

- **Inga långa och svåra sifferserier:** 1 miljon är lättare att förstå än 1000000. Nästan 7 000 är begripligare än 6 851. Sätt siffran i ett sammanhang, beskriv med ord som mycket, litet, många eller få. Undvik procentsatser. Hälften är begripligare än 50 procent och största delen är lättare att förstå än 85 procent.
- **Upprepa:** Använd samma ord flera gånger. Många synonymer gör texten svårare att förstå. Upprepa hellre ordet varg än att använda synonymer som rovdjur och gråben. Använd pronomen med förstånd, försäkra dig om att det är solklart vem hon eller han syftar på.
- **En sak i taget:** Sträva efter att ha bara en tanke i en mening. Lasta inte för mycket information i samma mening.
- **Kronologisk ordningsföljd:** Det är lättare att förstå vad som händer först och senare, om man antingen skriver ”Först äter jag frukost. Sedan borstar jag tänderna.” eller ”När jag har ätit frukost, borstar jag tänderna.” Undvik samordningar av typen ”Innan jag borstar tänderna, äter jag frukost.”! (Där det som händer sist presenteras först i texten!)
- **Meningslängd/textutformning:** Kortare meningar översätts korrektare. En lång, kompakt text uppfattas som svår. Skriv korta meningar och gör radbrytningar mellan meningarna, om du behöver ge mycket information. Gör inte meningen så kort att viktig information utelämnas och så att det uppstår tankemässiga luckor i texten.
- **Undvik bildspråk:** Uttryck som att *kasta ett öga på något* eller att *gå över ån efter vatten* leder till missförstånd, blir fel i översättning och kan tolkas bokstavligt. Om det ändå ska användas bildspråk, se då till att tydligt förklara innebörden.
- **Förkortningar:** ÅK är vedertaget som årskurs på svenska men knappast på övriga språk. Skriv ut fullständiga ord!